Paola Tamma, Politico: Vlády EÚ míňajú veľké prostriedky proti inflácii, čím prilievajú olej do ohňa

- CZ24 News | 11. září 2022

EU: Politici, ktorí sa snažia upokojiť voličov letákmi, riskujú, že budú čeliť snahám obmedziť rastúce ceny.

Európske vlády zo strachu pred vysokými cenami, ktoré podnietia sociálne nepokoje, hromadia podporu, no ich stratégia môže zlyhať.

Na jednej strane voliči s nedostatkom peňazí vychádzajú do ulíc a požadujú ukončenie historicky vysokých cien; na druhej strane hrozí, že výdatné rozdávanie a rozsiahle znižovanie daní spôsobí viac škody ako úžitku.

„Prístup „čo to stojí“ by nebol správnou odpoveďou na infláciu,“ povedal francúzsky minister financií Bruno Le Maire novinárom na okraj stretnutia ministrov financií EÚ, ktoré sa tento týždeň konalo v Prahe. „Rizikom podnecujete infláciu namiesto boja proti inflácii.“

Inflácia sa neustále zrýchľuje, v auguste dosiahla v priemere 9,1 percenta v celej menovej zóne a presiahla 20 percent v Pobaltí. Európska centrálna banka vo štvrtok zvýšila úrokové sadzby o bezprecedentných 75 bázických bodov a varovala, že môže byť potrebné ďalšie zvýšenie.

Rast cien je do značnej miery dôsledkom krízy dodávok energie vyvolanej vojnou na Ukrajine a rozhodnutia Ruska zastaviť dodávky plynu do Európy ako odvetu za sankcie.

Výsledkom je, **že ceny elektriny – ktoré sú podľa pravidiel EÚ spojené s cenou plynu – sú v súčasnosti niekoľkonásobne vyššie ako pred rokom**, čím stúpajú účty a poškodzujú hospodárske výsledky podnikov a domácností.

V Nemecku, najväčšom európskom odberateľovi ruského plynu, dosiahli ceny elektriny v auguste pred poklesom ohromujúci rekord 1 000 eur za megawatt/hodinu.

Doteraz mal navrch tlak na upokojenie nahnevaných voličov. Vlády sa ponáhľali minúť stovky miliárd eur – v niektorých prípadoch dosahujúcich niekoľko percentuálnych bodov HDP – prostredníctvom politík vrátane zníženia spotrebných daní z palív a sadzieb DPH, rozdávania pre domácnosti a záchrany pre energetické spoločnosti.

V priemere EÚ vynaložila 0,9 percenta svojho HDP na snahy zmierniť vplyv inflácie v prvých ôsmich mesiacoch roku 2022, pričom toto číslo sa do konca roka pravdepodobne zdvojnásobí, uviedol komisár pre hospodárstvo Paolo Gentiloni.

Ide však prevažne o helikoptérové peniaze, ktoré nie sú zamerané na tých, ktorí to najviac potrebujú, a predstavujú riziko, že podnietia dopyt a zabránia úsiliu centrálnych bankárov kontrolovať infláciu.

„Keď zavediete opatrenie, tendencia ponechať ho tam je nevyhnutná; a keď máte ťažkú situáciu, je veľmi ťažké obmedziť vašu intervenciu na určité skupiny,“ povedal Gentiloni a vyzval vlády, aby urobili podporu „dočasnou a cielenou“.

Zameranie sa na nízkopríjmové skupiny je však náročné, priznal írsky minister financií a prezident Euroskupiny Paschal Donohoe. „Reagovať na pomoc spoločnostiam cieleným spôsobom z politického hľadiska je zložité," povedal a dodal, že kľúčové sú „rozsah a dizajn".

Ministri financií sa v piatok dohodli, že budú uprednostňovať cielené prevody hotovosti namiesto plošných opatrení.

„Jednoznačne sa mýlime, pokiaľ ide o efektívnejšie presuny príjmov," povedala prezidentka ECB Christine Lagardeová, pričom zaznamenala mierne zlepšenie v návrhu opatrení pomoci, z ktorých je teraz 15 percent, v porovnaní s 10 percentami predtým.

No zatiaľ čo verejná mienka v drvivej väčšine podporuje Ukrajinu a reakciu EÚ na ruskú inváziu, politici sa obávajú, že sa verejnosť môže obrátiť proti nim, a vo veľkých výdavkoch vidia spôsob, ako zabrániť spätnej reakcii a sociálnym nepokojom.

„Fúka silný politický vietor a my robíme všetko, čo je v našich silách, aby sme sa oň opreli a zabránili tomu, aby dochádzalo k excesom," povedal predstaviteľ EÚ

AUTOR: Paola Tamma

ZDROJ: Politico.com

Překlad: SK Správy